

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

కృష్ణయజుర్వేదీయ తైత్తిరీయ బ్రాహ్మణే

॥ ప్రథమాష్టకే ద్వితీయః ప్రశ్నః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

॥ ప్రథమాష్టకే ద్వితీయః ప్రశ్నః ॥

హరిః ఓ(4)ం ।

ఉ॒ద్ధ॒న్య॒మా॒న॒మ॒స్యా॒ అ॒మే॒ధ్యం ।

అ॒ప॒ పా॒స్మా॒నం॒ య॒జ॒మా॒న॒స్య॒ హంతు ।

శి॒వా॒ నః॒ స॒ంతు॒ ప్ర॒ది॒శ॒శ్చ॒త॒స్రః ।

శం॒ నో॒ మా॒తా॒ పృ॒థి॒వీ॒ తో॒క॒సా॒తా ।

శం॒ నో॒ దే॒వీ॒ర॒భి॒ష్ట॒యే ।

ఆ॒పో॒ భ॒వంతు॒ పీ॒త॒యే ।

శం॒ యో॒ర॒భి॒ స్త॒వంతు॒ నః ।

వై॒శ్వా॒న॒ర॒స్య॒ రూ॒పం ।

పృ॒థి॒వ్యాం॒ ప॒రి॒స్ర॒సా ।

స్యో॒న॒మా॒వి॒శంతు॒ నః ॥ 1 ॥

య॒ది॒దం॒ ది॒వో॒ య॒ద॒దః॒ పృ॒థి॒వ్యాః ।

సం॒జ॒జ్ఞా॒నే॒ రో॒ద॒సీ॒ సం॒బ॒భూ॒వతుః ।

ఊ॒షా॒న్మృ॒ష్ణ॒మ॒వతు॒ కృ॒ష్ణ॒మూ॒షాః ।

ఇ॒హో॒భ॒యో॒ర్య॒జ్ఞి॒య॒మా॒గ॒మి॒ష్టాః ।

ఊ॒తీః॒ కు॒ర్వా॒ణో॒ య॒త్పృ॒థి॒వీ॒మ॒చ॒రః ।

గు॒హా॒కార॒మా॒ఖు॒రూ॒పం॒ ప్ర॒తీ॒త్య ।

Please let us know of any errors in this text.

తత్తే॑ న్య॒క్తమి॒హ సంభ॑రంతః |
 శతం॑ జీవేమ శరదః సవీ॑రాః |
 ఊర్జం॑ పృథి॒వ్యా రస॑మాభరంతః |
 శతం॑ జీవేమ శరదః పురూ॑చీః || 2 ||

వం॒రీభి॑రనువి॒త్తం గు॑హసు |
 శ్రో॒త్రం త ఉ॑ర్వ్యబ॒ధిరా భ॑వామః |
 ప్ర॒జాప॑తిస్ప॒ష్టానాం ప్ర॒జానా॑ం |
 క్షు॒ధోప॑హత్యై సువి॒తం నో అస్తు॑ |
 ఉప॑ప్రభిన్నమిష॒మూర్జం ప్ర॒జాభ్యః॑ |
 నూదం॑ గృ॒హేభ్యో రస॑మాభరామి |
 యస్య॑ రూపం బిభ్ర॒దిమా॑మవిందత్ |
 గుహా॑ ప్రవి॒ష్టాగ్ం స॒రిరస్య॑ మధ్యే |
 తస్యే॑దం విహ॑తమాభరంతః |
 అ॒చంబ॑ట్కారమస్యాం విధే॑మ || 3 ||

యత్ప॑ర్యపశ్య॒ధ్సరి॑రస్య మధ్యే |
 ఉ॒ర్వీమప॑శ్యజ్జగతః ప్రతి॒ష్ఠాం |
 తత్పు॑స్కరస్యా॒యతనా॑ద్ధి జాతం |
 పర్ణం॑ పృథి॒వ్యాః ప్రథ॑నగ్ం హరామి |
 యాభి॑రదృగ్ంహ॒జ్జగతః॑ ప్రతి॒ష్ఠాం |
 ఉ॒ర్వీమి॒మాం వి॑శ్వజనస్య భర్త్రీం |

తా నః శివాః శర్కరాః సంతు సర్వాః |
 అగ్నే రేతశ్చంద్రగ్ం హిరణ్యం |
 అద్భ్యః సంభూతమంబుతం ప్రజాసు |
 తద్భంభరన్నుత్తరతో నిధాయ || 4 ||

అతి ప్రయచ్ఛం దురితిం తరేయం |
 అశ్వో రూపం కృత్వా యదశ్వత్థేఽతిష్ఠః |
 సంవత్సరం దేవేభ్యో నిలాయ |
 తత్తే న్యక్తమిహ సంభరంతః |
 శతం జీవేమ శరదః సవీరాః |
 ఊర్జః పృథివ్యా అధ్యుత్థితోఽసి |
 వనస్పతే శతవల్సో విరోహ |
 త్వయా వయమిషమూర్జం మదంతః |
 రాయస్పోషేణ సమిషా మదేమ |
 గాయత్రియా హ్రాయమాణస్య యత్తే || 5 ||

పర్ణమపతత్ప్రతీయస్యై దివోఽధి |
 సోఽయం పర్ణః సోమపర్ణాద్ధి జాతః |
 తతో హరామి సోమపీఠస్యావరుద్ధ్యై |
 దేవానాం బ్రహ్మవాదం వదతాం యత్ |
 ఉపాశృణోః సుశ్రవా వై శ్రుతోఽసి |
 తతో మామావిశతు బ్రహ్మవర్చసం |

త॒థ్నం॑భ॒రగ్గ్స్త॑ద॒వరు॑ంధీ॒య సా॒క్షాత్ |
 య॒యా తే॑ సృ॒ష్టస్యా॑గ్నేః |
 హే॒తిమ॑శ॒మయ॑త్ప్ర॒జాప॑తిః |
 తామి॒మామప్ర॑దాహాయ || 6 ||

శ॒మీగ్ం శా॑ంత్యై హ॒రామ్య॑హం |
 య॒త్తే సృ॒ష్టస్య॑ య॒తః |
 వి॒కంక॑తం భా ఆ॒ర్చజ్ఞా॑తవేదః |
 తయా॑ భాసా స॒మ్మితః॑ |
 ఉ॒రుం నో లో॑కమను ప్రభాహి |
 య॒త్తే తా॑ంతస్య హృ॒దయ॑మాచ్ఛిందంజాతవేదః |
 మ॒రుతో॑ఽద్భిస్తమయిత్వా |
 ఏ॒తత్తే॑ తదశనేః సంభరామి |
 సా॒త్మా అగ్నే॑ సహృదయో భవేహ |
 చి॒త్రియా॑దశ్వ॒త్థాధ్నం॑భృతా బృహత్యః || 7 ||

శ॒రీర॑మభి సగ్గ్స్కృ॒తాః స్థ |
 ప్ర॒జాప॑తినా యజ్ఞముఖేన సమ్మితాః |
 తి॒స్రస్త్రి॑వృద్భిర్మిథునాః ప్రజాత్యై |
 అ॒శ్వ॒త్థాధ్ధ॑వ్యవాహోద్ధి జాతాం |
 అగ్నేస్తనూం యజ్ఞయాగ్ం సంభరామి |
 శా॑ంతయోనిగ్ం శమీగర్భం |

అగ్నయే ప్రజనయితవే |
 యో అశ్వత్థః శమీగర్భః |
 ఆరురోహ త్వే సచా |
 తం తే హరామి బ్రహ్మణా || 8 ||

యజ్ఞయైః కేతుభిః సహ |
 యం త్వా సమభరంజాతవేదః |
 యథా శరీరం భూతేషు న్యక్తం |
 స సంభృతః సీద శివః ప్రజాభ్యః |
 ఉరుం నో లోకమనునేషి విద్వాన్ |
 ప్రవేధసే కవయే మేధ్యాయ |
 వచో వందారు వృషభాయ వృష్టే |
 యతో భయమభయం తన్నో అస్తు |
 అవ దేవాన్ యజే హేడ్యాన్ |
 సమిధాఽగ్నిం దువస్యత || 9 ||

ఘృతైర్బోధయతాతిథిం |
 ఆఽస్మిన్ హవ్యా జుహోతన |
 ఉప త్వాఽగ్నే హవిష్మతిః |
 ఘృతాచీర్యంతు హర్యత |
 జుషస్వ సమిధో మమ |
 తం త్వా సమిద్భిరంగిరః |

ఘృతేన వర్ణయామసి |
 బృహచ్ఛోచా యవిష్ట్య |
 సమిధ్యమానః ప్రథమో ను ధర్మః |
 సమక్తుభిరజ్యతే విశ్వవారః || 10 ||

శోచిష్కేశో ఘృతనిర్ణికౌవకః |
 నుయజ్ఞో అగ్నిర్యజథాయ దేవాన్ |
 ఘృతప్రతీకో ఘృతయోనిరగ్నిః |
 ఘృతైః సమిధో ఘృతమస్యాన్నం |
 ఘృతప్రప్తస్త్వా సరితో వహంతి |
 ఘృతం పిబంథ్సుయజా యక్షి దేవాన్ |
 ఆయుర్దా అగ్నే హవిషో జుషాణః |
 ఘృతప్రతీకో ఘృతయోనిరేధి |
 ఘృతం పీత్వా మధు చారు గవ్యం |
 పితేవ పుత్రమభి రక్షతాదిమం || 11 ||

త్వామగ్నే సమిధానం యవిష్ట |
 దేవా దూతం చక్రిరే హవ్యవాహం |
 ఉరుజ్రయసం ఘృతయోనిమాహుతం |
 త్వేషం చక్షుర్దధిరే చోదయస్వతి |
 త్వామగ్నే ప్రదివ ఆహుతం ఘృతేన |
 నుంనాయవః సుషమిధా సమీధిరే |

స వా॒వృ॒ధా॒న ఓ॒షధీ॑భి॒రుక్షి॑తః |
 ఉ॒రుజ్ర॑యాగ్ం॒సి పా॒ర్థి॒వా వి॒తిష్ఠ॑సే |
 ఘృ॒తప్ర॑తీకం వ॒ ఋత॑స్య॒ ధూర్ష॑దం |
 అగ్నిం॑ మి॒త్రం న స॑మి॒ధాన॑ ఋం॒జతే॑ || 12 ||

ఇం॑ధా॒నో అ॒క్రో వి॒దధే॑షు దీ॒ద్యత్ |
 శు॒క్రవ॑ర్ణా॒ముదు॑ నో॒ యగ్ం॑స॒తే ధి॑యం |
 ప్ర॒జా అగ్నే॑ సం॒వాస॑య |
 ఆశా॑శ్చ ప॒శుభిః॑ స॒హ |
 రా॒ష్ట్రాణ్య॑స్మా ఆ॒ధేహి॑ |
 యా॒న్యాసం॑థ్నవి॒తుః స॒వే |
 మహీ॑ వి॒శ్వత్నీ॑ స॒దనే॑ ఋత॒స్య |
 అ॒ర్వాచీ॑ ఏ॒తం ధ॑రుణే ర॒యీణాం॑ |
 అంత॑ర్వత్నీ॒ జన్యం॑ జాత॒వేద॑సం |
 అధ్వ॑రాణాం జన॒యథః॑ పు॒రోగాం॑ || 13 ||

ఆరో॑హ॒తం ద॒శత॑గ్ం శ॒క్వరీ॑ర్మమ |
 ఋతే॑నా॒గ్ను ఆ॒యుషా॑ వ॒ర్చసా॑ స॒హ |
 జ్యోగ్ని॑వంత ఉ॒త్తరా॑ము॒త్తరాగ్ం॑ స॒మాం |
 దర్శ॑మహం పూ॒ర్ణమా॑సం య॒జ్ఞం య॒థా య॒జ్ఞే |
 ఋత్వి॑యవతీ స్తో అగ్ని॒రేత॑సా |
 గర్భం॑ దధా॒థాం తే వా॑మహం ద॒దే |

తథ్నత్యం యద్వీరం బిభృథః |
 వీరం జనయిష్యథః |
 తే మత్ప్రాతః ప్రజనిష్యేథే |
 తే మా ప్రజాతే ప్రజనయిష్యథః || 14 ||

ప్రజయా పశుభిర్భృహ్మవర్చనేన సువర్గే లోకే |
 అస్మతాథ్నత్యముపైమి |
 మానుషాద్దైవ్యముపైమి |
 దైవీం వాచం యచ్ఛామి |
 శక్త్యైరగ్నిమింధానః |
 ఉభౌ లోకౌ సనేమహం |
 ఉభయోర్లోకయోర్ముద్ధా |
 అతి మృత్యుం తరామ్యహం |
 జాతవేదో భువనస్య రేతః |
 ఇహ సింఛ తపసో యజ్ఞనిష్యతే || 15 ||

అగ్నిమశ్వత్థాదధి హవ్యవాహం |
 శమీగర్భాజ్జనయన్ యో మయోభూః |
 అయం తే యోనిర్ముత్వియః |
 యతో జాతో అరోచథాః |
 తం జానన్నగ్న ఆరోహ |
 అథా నో వర్ధయా రయిం |

అపే॑త వి॒త వి॒ చ స॒ర్పతా॑తః |
 యే॒ఽత్ర॒ స్థ పు॑రాణా యే చ నూ॒తనాః॑ |
 అదా॑దిదం యమో॒ఽవసా॑నం పృథి॒వ్యాః |
 అక్ర॑న్నిమం పి॒తరో లో॒కమ॑స్మై || 16 ||

అగ్నే॑ర్భస్మాస్యగ్నేః పు॒రీష॑మసి |
 సంజ్ఞా॑నమసి కామధ॒రణం॑ |
 మయి॑ తే కామధ॒రణం భూ॑యాత్ |
 సం వః॑ సృజామి హృద॒యాని॑ |
 సగ్ం॑స్సృష్టం మనో॑ అస్తు వః |
 సగ్ం॑స్సృష్టః ప్రాణో॑ అస్తు వః |
 సం యా॑ వః ప్రియా॒స్తను॑వః |
 సంప్రియా॑ హృద॒యాని వః॑ |
 ఆత్మా॑ వో అస్తు సంప్రి॒యః |
 సంప్రియా॑స్తనువో॒ మమ॑ || 17 ||

కల్పే॑తాం ద్యావాపృథి॒వీ |
 కల్పం॑తామాప ఓష॒ధీః |
 కల్పం॑తామగ్నయః పృథ॒క్ |
 మమ॑ జ్యైష్ఠ్యా॒య సవ్ర॑తాః |
 యే॒ఽగ్నయః॑ సమ॒నసః॑ |
 అంత॑రా ద్యావాపృథి॒వీ |

వా॒స॑ంతికా॒వృ॒తూ॒ అ॒భి క॒ల్ప॑మానాః |
 ఇ॒ంద్ర॑మి॒వ దే॒వా అ॒భి సం॑విశంతు |
 ది॒వస్తా॑ వీ॒ర్యే॒ణ |
 పృ॒థి॒వ్యై మ॒హి॑నా || 18 ||

అ॒ంత॑రిక్షస్య పోషే॒ణ |
 స॒ర్వప॑శుమాదధే |
 అ॒జీ॒జన॑న్నంబుతం మ॒ర్త్యా॑సః |
 అ॒న్తే॒మా॒ణం త॒రణి॑ం వీ॒డు॒జం॑భం |
 ద॒శ స్వ॑సారో అ॒గ్రు॒పః స॒మీ॒చిః |
 పు॒మాగ్ం॑సం జా॒తమ॑భి సగ్ం॒రభ॑ంతాం |
 ప్ర॒జాప॑తేస్తా॒ ప్రా॒ణేనా॑భి ప్రా॒ణిమి॑ |
 పూ॒ష్ణః పో॑షే॒ణ మ॒హ్యం॑ |
 దీ॒ర్ఘాయు॑త్వాయ శతశా॒రదా॑య |
 శత॑గ్ం శర॒ద్భ్య ఆయు॑షే వర్చ॒సే || 19 ||

జీ॒వాత్వై పు॑ణ్యాయ |
 అ॒హం త్వ॑దస్మి మ॒దసి॑ త్వమే॒తత్ |
 మ॒మా॑సి యోనిస్తవ యోని॑రస్మి |
 మ॒మై॒వ స॒న్వహా॑ హ॒వ్యాన్యగ్నే॑ |
 పు॒త్రః పిత్రే॑ లో॒కకృ॑జ్ఞాతవేదః |
 ప్రా॒ణే త్వా॒మృ॒తమా॑దధామి |

అన్నాదమన్నాద్యా॑య |
 గో॒ష్ఠా॒రం గు॒ప్త్యై |
 సు॒గార్హ॑పత్యో విదహన్నరా॑తీః |
 ఉ॒ష॒సః శ్రే॒య॑సీః శ్రే॒య॑సీర్దధత్ || 20 ||

అగ్నే॑ సపత్నాగ్ం॑ అప బాధమా॑నః |
 రాయ॑స్పోషమిష॒మూర్జ్జ॑మస్మాసు॑ ధేహి |
 ఇ॒మా ఉ॒ మా॒ముప॑ తిష్ఠంతు॒ రాయః॑ |
 ఆ॒భిః ప్ర॒జాభి॑రిహ సంవ॑సేయ |
 ఇ॒హో ఇ॒డా తిష్ఠ॑తు విశ్వ॒రూపీ॑ |
 మధ్యే॑ వసోర్దీదిహి॑ జాతవేదః |
 ఓ॒జ॒సే బ॒లాయ॑ త్వోద్యచ్ఛే |
 వృ॒ష॒ణే శు॒ష్మా॒యా॒యుషే॑ వర్చ॑సే |
 స॒ప॒త్న॒తూ॒రసి॑ వృత్ర॒తూః |
 యస్తే॑ దేవేషు॒ మహి॑మా సు॒వర్గః॑ || 21 ||

యస్త॑ ఆత్మా పశుషు ప్రవిష్టః |
 పు॒ష్టి॒ర్యా తే॑ మనుష్యేషు పప్రథే |
 తయా॑ నో అగ్నే॑ జుషమా॒ణ ఏహి॑ |
 ది॒వః పృ॒థి॒వ్యాః ప॒ర్యంత॑రిక్షాత్ |
 వా॒తాత్ప॑శుభ్యో అధ్యోష॑ధీభ్యః |
 యత్ర॑ యత్ర॑ జాతవేదః సంబ॒భూధ॑ |

తతో నో అగ్నే జుషమాణ ఏహి |
 ప్రాచీమను ప్రదిశం ప్రేహి విద్వాన్ |
 అగ్నేరగ్నే పురో అగ్నిర్భవేహ |
 విశ్వా ఆశా దీద్యానో విభాహి || 22 ||

ఊర్జం నో ధేహి ద్విపదే చతుష్పదే |
 అన్వగ్నిరుషసామగ్రమఖ్యత్ |
 అన్వహాని ప్రథమో జాతవేదాః |
 అను సూర్యస్య పురుత్రా చ రశ్మీన్ |
 అను ద్యావాపృథివీ ఆతతాన |
 విక్రమస్వ మహాగ్ం అసి |
 వేదిషన్మానుషేభ్యః |
 త్రిషు లోకేషు జాగృహి |
 యదిదం దివో యదదః పృథివ్యాః |
 సంవిదానే రోదసీ సంబభూవతుః || 23 ||

తయోః పృష్ఠే సీదతు జాతవేదాః |
 శంభూః ప్రజాభ్యస్తనువే స్యోనః |
 ప్రాణం త్వాఽమృత ఆదధామి |
 అన్నాదమన్నాద్యాయ |
 గోష్టారం గుప్త్యై |
 యత్తే శుక్ర శుక్రం వర్చః శుక్రా తనూః |

శుక్రం జ్యోతిరజన్తం |
 తేన మే దీదిహి తేన త్వాఽఽదధే |
 అగ్నినాఽగ్నే బ్రహ్మణా |
 ఆనశే వ్యానశే సర్వమాయుర్వ్యానశే || 24 ||

నర్య ప్రజాం మే గోపాయ |
 అంబుతత్వాయ జీవసే |
 జాతాం జనిష్యమాణాం చ |
 అంబుతే సత్యే ప్రతిష్ఠితాం |
 అధర్వ పితుం మే గోపాయ |
 రసమన్నమిహాయుషే |
 అదభ్రాయోఽశీతతనో |
 అవిషం నః పితుం కృణు |
 శగ్గస్య పశూన్మే గోపాయ |
 ద్విపాదో యే చతుష్పదః || 25 ||

అష్టాశఫాశ్చ య ఇహాగ్నే |
 యే చైకశఫా ఆశుగాః |
 సప్రథ సభాం మే గోపాయ |
 యే చ సభ్యాః సభాసదః |
 తానింద్రియావతః కురు |
 సర్వమాయురుపాసతాం |

అహే॑ బు॒ద్ధి॒య మ॒ంత్రం॑ మే గో॒పాయ॑ ।
 య॒మృష॑య॒స్త్రైవి॒దా వి॒దుః ।
 ఋ॒చః సా॒మాని॑ య॒జూగ్ం॑షి ।
 సా హి శ్రీ॒రంబు॒తా స॒తాం ॥ 26 ॥

చ॒తుఃశి॒ఖండా॑ యు॒వతిః॑ సు॒వేశాః॑ ।
 ఘృ॒తప్ర॑తీ॒కా భు॒వన॑స్య మ॒ధ్యే ।
 మ॒ర్మృజ్య॑మా॒నా మ॒హతే॑ సౌ॒భగా॑య ।
 మ॒హ్యం ధు॑క్ష్య య॒జమా॑నాయ కా॒మాన్ ।
 ఇ॒హైవ స॑ంతత్ర॒ సతో॑ వో అ॒గ్నయః॑ ।
 ప్రాణే॑న వా॒చా మ॒నసా॑ బిభర్మి ।
 తిరో॑ మా స॒ంతమా॑యు॒ర్మా ప్ర॒హసీ॑త్ ।
 జ్యోతి॑షా వో వైశ్వా॒నరే॑ణోప॒తిష్ఠే॑ ।
 ప॒ంచ॒ధాఽగ్ని॑న్వ్యక్రామత్ ।
 వి॒రాట్స్పృ॒ష్టా ప్ర॒జాప॑తేః ।
 ఊర్ధ్వా॑ఽఽరోహద్రోహిణీ ।
 యోని॑రగ్నేః ప్రతి॒ష్ఠితిః॑ ॥ 27 ॥

వి॒శంతు॑ నః పు॒రూచీ॑ర్విధే॒మ ని॒ధాయ॑ య॒త్తేఽప్ర॑దాహాయ బృ॒హత్స్యే॑
 బ్ర॒హ్మణా॑ దు॒వస్య॑త వి॒శ్వవార॑ ఇ॒మమ్పం॑జతే పు॒రోగాం
 ప్ర॒జన॑యిష్యథో॒ జని॑ష్యతే॒ఽస్మై మమ॑ మ॒హింనా॑ వర్ష॒సే
 దధ॑ఘ్నువర్గో భా॒హి సంబ॑భూవతు॒రాయు॑ర్వ్యానశే చతు॒ష్పదః
 స॒తాం ప్ర॒జాప॑తేర్ద్వి॒ చ ॥ 1 ॥

న॒వై॒తా॒న్యహా॑ని భ॒వంతి॑ ।

న॒వ వై సు॑వ॒ర్గా లో॒కాః ।

యదే॒తాన్యహా॑న్యప॒యంతి॑ ।

న॒వస్వే॑వ త॒థ్సువ॒ర్గేషు॑ లో॒కేషు॑ స॒త్రిణః॑

ప్ర॒తితి॑ష్ఠంతో యంతి ।

అ॒గ్నిష్టో॑మాః ప॒రః సా॒మానః॑ కా॒ర్యా ఇ॒త్యాహుః॑ ।

అ॒గ్నిష్టో॑మసం॒మితః॑ సు॒వర్గో॑ లో॒క ఇతి॑ ।

ద్వాద॑శా॒గ్నిష్టో॑మస్య స్తో॒త్రాణి॑ ।

ద్వాద॑శ మా॒సాః సం॒వత్స॑రః ।

త॒త్తన్న॑ సూ॒ర్క్ష్యం॑ ।

ఉ॒క్త్యా ఏ॒వ స॒ప్తద॒శాః ప॒రః సా॒మానః॑ కా॒ర్యాః ॥ 28 ॥

ప॒శవో॑ వా ఉ॒క్తాని॑ ।

ప॒శూనా॑మ॒వరు॑ద్యై ।

వి॒శ్వజి॑ద॒భిజి॑తా॒వగ్నిష్టో॑మౌ ।

ఉ॒క్త్యాః స॒ప్తద॒శాః ప॒రః సా॒మానః॑ ।

తే స॒గ్గ్స్తు॑తా వి॒రాజ॑మ॒భి సంప॑ద్యంతే ।

ద్వే చ॒ర్చావ॑తి రి॒చ్ఛ్యేతే॑ ।

ఏ॒కయా॑ గౌరతిరి॒క్తః ।

ఏ॒కయా॑౨౨యు॒రూనః॑ ।

సు॒వ॒ర్గో॑ వై లో॒కో జ్యోతిః॑ |

ఊర్వి॒రాట్ || 29 ||

సు॒వ॒ర్గమే॒వ తే॑న లో॒కమ॑భి జ॒యంతి॑ |

య॒త్ప॒రగ్ం రా॑థంత॒రం |

త॒త్ప్ర॒థమే॒హన్కార్యం॑ |

బృ॒హద్వి॒తీయే॑ |

వై॒రా॒పం తృ॒తీయే॑ |

వై॒రా॒జం చ॑తు॒ర్థే |

శా॒క్వరం॑ పంచ॒మే |

రై॒వ॒తగ్ం॑ షష్ఠే॑ |

తదు॑ పృ॒ష్ఠేభ్యో॑ న॒యంతి॑ |

సంత॑న॒య ఏ॒తే గ్ర॑హా గృ॒హ్యంతే॑ || 30 ||

అతి॑గ్రా॒హ్యః ప॑రః సామ॒సు |

ఇ॒మానే॒వైతైర్లో॑కాంధుం త॒న్వంతి॑ |

మి॒థునా॑ ఏ॒తే గ్ర॑హా గృ॒హ్యంతే॑ |

అతి॑గ్రా॒హ్యః ప॑రః సామ॒సు |

మి॒థున॑మే॒వ తై॒ర్యజ॑మానా అ॒వరుంధ॑తే |

బృ॒హత్పృ॒ష్ఠం భ॑వతి |

బృ॒హద్వై సు॒వ॒ర్గో లో॒కః |

బృ॒హత్తై॒వ సు॒వ॒ర్గం లో॒కం య॑ంతి |

త్రయస్త్రిగ్ం॒ని నామ॑ సామ॑ ।
మా॒ధ్యం॑ది॒నే పవ॑మా॒నే భవ॑తి ॥ 31 ॥

త్రయస్త్రిగ్ం॑శ॒ద్వై దే॒వతాః॑ ।
దే॒వతా॑ ఏ॒వాప॑రుంధ॒తే ।
యే వా ఇ॒తః ప॑రాంచ॒గ్ం సం॑వ॒ధ్నర॑ముప॒ యంతి॑ ।
న హై॑నం తే స్వ॒స్తి సమ॑శ్చువ॒తే ।
అథ॑ యే॒ఽముతో॑ఽర్వాంచ॒ముప॒ యంతి॑ ।
తే హై॑నగ్గ్ స్వ॒స్తి సమ॑శ్చువ॒తే ।
ఏ॒తద్వా అ॒ముతో॑ఽర్వాంచ॒ముప॒ యంతి॑ ।
యదే॒వం ।
యో హ॑ ఖ॒లు వా॒వ ప్ర॑జాప॒తిః ।
స ఉ॑ వే॒వేంద్రః॑ ।
తదు॑ దే॒వేభ్యో॑ న॒యంతి॑ ॥ 32 ॥

కా॒ర్య వి॒రాఢ్ఢ్ర॑హ్యంతే పవ॑మా॒నే భవ॑తింద్ర॒ ఏకం॑ చ ॥ 2 ॥

సంత॑తిర్వా ఏ॒తే గ్ర॑హాః ।
యత్ప॑రః సామా॒నః ।
వి॒షూవా॑ంది॒వాకీ॑ర్త్యం ।
యథా॑ శాలా॒యై పక్ష॑సీ ।
ఏ॒వగ్ం సం॑వ॒ధ్నర॑స్య పక్ష॑సీ ।
యదే॒తేన॑ గృ॒హ్యైర॑న్న్ ।

వి॒షూ॒చీ సం॒వధ్ను॒రస్య॒ పక్ష॑సీ॒ వ్యవ॑స్రగ్ంసేయాతామ్ |
 ఆర్తి॒మా॒ర్చే॒యః |
 యదే॒తే గృ॒హ్యంతే॑ |
 యథా॒ శాలా॑యై పక్ష॑సీ మధ్యమమ్
 వగ్ంశ॑మభి స॒మాయ॑చ్ఛతి || 33 ||

వి॒వగ్ం సం॒వధ్ను॒రస్య॒ పక్ష॑సీ ది॒వాకీ॑ర్త్యమభి
 సంత॑న్వంతి |
 నాఽఽర్తి॒మా॒ర్చంతి॑ |
 ఏక॑విగ్ంశమహర్భవతి |
 శుక్రా॒గ్రా గ్రహా॑ గృహ్యంతే |
 ప్రత్యుత్త॑జ్జ్యై సయత్వాయ |
 సౌర్య॑ ఏతదహః పశురాలభ్యతే |
 సౌర్యోఽతి॒గ్రాహ్యో గృ॒హ్యతే॑ |
 అహ॑రేవ రూపేణ సమర్థయంతి |
 అథో అహ్నా॑ ఏవైష బలిర్హ్రీయతే |
 సప్తై॑తదహరతిగ్రాహ్యో గృహ్యంతే || 34 ||

సప్త॑ వై శీర్షణ్యాః ప్రాణాః |
 అసా॑వాదిత్యః శిరః ప్రజానామ్ |
 శీర్ష॑న్నేవ ప్రజానామ్ ప్రాణాందధాతి |
 తస్మా॑ద్ధప్త శీర్షన్ప్రాణాః |

ఇంద్రో వృత్రగం హత్వా |
 అసురాన్పరాభావ్య |
 స ఇమాన్లోకానభ్యజయత్ |
 తస్యాసౌ లోకోఽనభిజిత ఆసీత్ |
 తం విశ్వకర్మా భూత్వాఽభ్యజయత్ |
 యద్వైశ్వకర్మణో గృహ్యతే || 35 ||

సువర్గస్య లోకస్యాభిజిత్యై |
 ప్ర వా ఏతేఽస్మాల్లోకాచ్ఛ్యవంతే |
 యే వైశ్వకర్మణం గృహ్యతే |
 ఆదిత్యః శ్వో గృహ్యతే |
 ఇయం వా అదితిః |
 అస్యామేవ ప్రతితిష్ఠంతి |
 అన్యోన్యో గృహ్యతే |
 విశ్వాన్యేవాన్యేన కర్మాణి కుర్వాణా యంతి |
 అస్యామన్యేన ప్రతితిష్ఠంతి |
 తావాఽపరార్ధాఢ్నంవఢ్నరస్యాన్యోన్యో గృహ్యతే |
 తావభౌ సహ మహావ్రతే గృహ్యతే |
 యజ్ఞస్యైవాంతం గత్వా |
 ఉభయోర్లోకయోః ప్రతితిష్ఠంతి |

అ॒ర్క్య॑ము॒క్థం భ॑వతి ।
అ॒న్నా॑ద్య॒స్యావ॑రు॒ద్యై ॥ 36 ॥

స॒మాయ॑చ్ఛ॒త్యతి॑గ్రా॒హ్య గృ॑హ్యంతే గృ॒హ్యతే
సం॒వ॒భృ॒రస్యా॑న్యో॒న్యో గృ॑హ్యేతే పంచ చ ॥ 3 ॥

ఏ॒కవి॑గ్ంశ ఏ॒ష భ॑వతి ।
ఏ॒తేన॑ వై దే॒వా ఏ॒కవి॑గ్ంశేన ।
ఆది॒త్యమి॒త ఉ॑త్త॒మగ్ం సు॑వ॒ర్గం లో॒కమా॑రో॒హయన్న్ ।
స వా ఏ॒ష ఇ॒త ఏ॒కవి॑గ్ంశః ।
తస్య॑ దశా॒వస్తా॑దహాని ।
దశ॑ ప॒రస్తా॑త్ ।
స వా ఏ॒ష వి॒రాజ్య॑భయతః ప్రతి॒ష్ఠితః॑ ।
వి॒రాజి॑ హి వా ఏ॒ష ఉ॒భయ॑తః ప్రతి॒ష్ఠితః॑ ।
తస్మా॑దంతరే॒మౌ లో॒కౌ యన్న్ ।
సర్వే॑షు సు॒వర్గే॑షు లో॒కేష్వ॑భి॒తప॑న్నేతి ॥ 37 ॥

దే॒వా వా ఆది॒త్యస్య॑ సు॒వర్గస్య॑ లో॒కస్య॑ ।
పరా॑చో॒తిపా॑దాద॒బిభ॑యుః ।
తం ఛం॑దో॒భిరదృ॑గ్ంహంధృ॒త్యై ।
దే॒వా వా ఆది॒త్యస్య॑ సు॒వర్గస్య॑ లో॒కస్య॑ ।
అవా॑చో॒వపా॑దాద॒బిభ॑యుః ।
తం పంచ॑భీ ర॒శ్మిభి॑రుద॒వయన్న్ ।

తస్మా దేకవిగ్ంశేఽహన్పంచ దివాకీర్త్యాని క్రియంతే |
 రశ్మయో వై దివాకీర్త్యాని |
 యే గాయత్రే |
 తే గాయత్రీషూత్తరయోః పవమానయోః || 38 ||

మహాదివాకీర్త్యగ్ం హోతుః పృష్ఠం |
 వికర్ణం బ్రహ్మసామం |
 భాసోఽగ్నిష్టోమః |
 అథైతాని పరాణి |
 పరైర్వై దేవా ఆదిత్యగ్ం సువర్గం లోకమపారయన్న్ |
 యదపారయన్న్ |

తత్పురాణాం పరత్వం |
 పారయంత్యేనం పరాణి |
 య ఏవం వేద |
 అథైతాని స్పరాణి |
 స్పరైర్వై దేవా ఆదిత్యగ్ం సువర్గం లోకమస్పారయన్న్ |
 యదస్పారయన్న్ |

తద్ధ్వురాణాగ్ స్పరత్వం |
 స్పారయంత్యేనగ్ స్పరాణి |
 య ఏవం వేద || 39 ||

వీతి పవమానయోః స్పరాణి పంచ చ || 4 ||

అప్రతిష్ఠాం వా ఏతే గచ్ఛంతి |
 యేషాగ్ం సంవధ్నరేనాప్తేఽథ |
 ఏకాదశిన్యాప్యతే |
 వైష్ణవం వామనమాలభంతే |
 యజ్ఞో వై విష్ణుః |
 యజ్ఞమేవాఽఽలభంతే ప్రతిష్ఠిత్యై |
 ఐంద్రాగ్నుమాలభంతే |
 ఇంద్రాగ్ని వై దేవానామయాతయామానౌ |
 యే ఏవ దేవతే అయాతయామ్ని |
 తే ఏవాలభంతే || 40 ||

వైశ్వదేవమాలభంతే |
 దేవతా ఏవావరుంధతే |
 ద్యావాపృథివ్యాం ధేనుమాలభంతే |
 ద్యావాపృథివ్యోరేవ ప్రతితిష్ఠంతి |
 వాయవ్యం వధ్నమాలభంతే |
 వాయురేవైభ్యో యథాఽఽయతనాద్దేవతా అవరుంధే |
 ఆదిత్యామవిం వశామాలభంతే |
 ఇయం వా అదితిః |
 అస్యామేవ ప్రతితిష్ఠంతి |
 మైత్రావరుణీమాలభంతే || 41 ||

మి॒త్రేణై॒వ య॒జ్ఞస్య॑ స్వి॒ష్టగ్ం శ॑మయంతి ।
వ॒రుణే॑న దురి॒ష్టం ।

ప్రా॒జాప॑త్యం తూ॒పరం॑ మ॒హావ్ర॑త ఆల॒భంతే॑ ।
ప్రా॒జాప॑త్యోఽతి॒గ్రాహ్యో॑ గృ॒హ్యతే॑ ।
అహ॑రే॒వ రూ॒పేణ॑ సమ॒ర్థయ॑ంతి ।
అథో॑ అహ్నా ఏ॒వైష బ॑లిర్హ్రీ॒యతే॑ ।
ఆగ్నే॑యమా॒లభ॑ంతే ప్రతి ప్ర॒జ్ఞాత్వైః ।
అజ॑పే॒త్వాన్ వా ఏ॒తే పూ॒ర్వైర్మాసై॑రవ॒రుంధ॑తే ।
యదే॑తే గ॒వ్యాః ప॒శవ॑ ఆల॒భ్యంతే॑ ।
ఉ॒భయే॑షాం ప॒శూనా॑మవ॒రుధ్యై॑ ॥ 42 ॥

యద॑తి॒రిక్తా॑మే॒కాద॑శినీ॒మాల॑భే॒రన్న్ ।
అప్రి॑యం భ్రా॒తృ॑వ్యమ॒భ్యతి॑రిచ్యే॒త ।
యద్వై॑ ద్వౌ ప॒శూ స॑మ॒స్యేయుః॑ ।
కనీ॑య ఆయుః కు॒ర్వీర॑న్న్ ।
యదే॑తే బ్రా॒హ్మణ॑వంతః ప॒శవ॑ ఆల॒భ్యంతే॑ ।
నాప్రి॑యం భ్రా॒తృ॑వ్యమ॒భ్యతి॑రిచ్యతే ।
న కనీ॑య ఆయుః కు॒ర్వతే॑ ॥ 43 ॥

తే ఏ॒వాల॑భంతే మై॒త్రావ॑రుణీ॒మాల॑భంతే॒వరుధ్యై॑ సప్త చ ॥ 5 ॥

ప్ర॒జాప॑తిః ప్ర॒జాః సృ॒ష్ట్యా వృ॒త్తోఽశ॑యత్ ।
తం దే॒వా భూ॒తానా॑గ్ం ర॒సం తే॑జః సంభృ॒త్య ।

తే॒నై॑నమభిషజ్యన్న్ |
 మహా॑నవవర్తి॒తి |
 తన్మ॑హవ్రతస్య మహా॑వ్రత॒త్వం |
 మహా॑ద్వ్యతమి॒తి |
 తన్మ॑హవ్రతస్య మహా॑వ్రత॒త్వం |
 మహా॑తో వ్రతమి॒తి |
 తన్మ॑హవ్రతస్య మహా॑వ్రత॒త్వం |
 పంచ॑విగ్ంశః స్తోమో భవతి || 44 ||

చతు॑ర్విగ్ంశత్యర్థమాసః సంవ॑ధ్సరః |
 యద్వా ఏ॒తస్మి॑ంధ్సంవ॑ధ్సరే॒ధి ప్రా॑జాయత |
 తదన్నం పంచ॑విగ్ంశమభవత్ |
 మధ్య॑తః క్రియతే |
 మధ్య॑తో హ్యన్నమశితం ధి॒నోతి |
 అథో మధ్య॑త ఏవ ప్రజానామూర్ధ్ధి॒యతే |
 అథ యద్వా ఇదమంతతః క్రియతే |
 తస్మా॑దుదంతే ప్రజాః సమే॑ధంతే |
 అంతతః క్రియతే ప్రజననా॒యైవ |
 త్రివృ॑చ్ఛిరో భవతి || 45 ||

త్రే॒ధా వి॒హిత॑గ్ం హి శి॒రః |
 లోమ॑ ఛవీ॒రస్థి॑ |

పరా॑చా స్తు॒వంతి॑ ।
 తస్మా॒త్తద్భ॒దృగే॑వ ।
 న మే॒ద్యతో॑నుమేద్యతి ।
 న కృ॒శ్యతో॑ను కృశ్యతి ।
 పంచ॑దశో॒న్యః పక్షో॑ భవతి ।
 సప్త॑దశో॒న్యః ।
 తస్మా॒ద్వయాగ్న్యన్యత॑రమర్థమభిపర్యావర్తంతే ।
 అన్యత॑రతో హి తద్గ॑రీయః క్రియతే ॥ 46 ॥

పంచ॑విగ్ంశ ఆత్మా భవతి ।
 తస్మా॒న్మధ్య॑తః పశ॑వో వరిష్ఠాః ।
 ఏక॑విగ్ంశం పుచ్చం ।
 ద్విప॑దాసు స్తువంతి ప్రతిష్ఠిత్యై ।
 సర్వే॑ణ సహ స్తువంతి ।
 సర్వే॑ణ హ్యోత్మనా॒న్యత్మన్వి॑ ।
 సహోత్ప॑తంతి ।
 ఏకై॑కాముచ్చిగ్ంషంతి ।
 ఆత్మ॑న్ హ్యంగాని బద్ధాని ।
 న వా ఏ॒తేన॑ సర్వః పురుషః ॥ 47 ॥

యది॑త ఇ॒తో లో॑మాని దతో నఖాన్ ।
 పరి॑మాదః క్రియంతే ।

తాన్యే॒వ తే॒న ప్ర॒త్యు॒ప్యంతే॑ ।
 ఔ॒దుంబ॒రస్త॒లో భ॒వతి॑ ।
 ఊర్గా॒ అన్న॑ముదుంబ॒రః ।
 ఊర్జ॒ ఏ॒వాన్నా॒ద్యస్యా॑వరు॒ద్ధ్యై ।
 యస్య॑ త॒ల్పస॒ద్యమ॑న॒భిజి॒తగ్గ్ స్యాత్ ।
 స దే॒వానా॑గ్ం సా॒మ్యక్షే॑ ।
 త॒ల్పస॒ద్యమ॑భి॒జయా॑నీతి త॒ల్పమా॑రు॒హ్యోద్ధా॑యేత్ ।
 త॒ల్పస॒ద్యమే॑వా॒భిజ॑యతి ॥ 48 ॥

యస్య॑ త॒ల్పస॒ద్యమ॑భి॒జి॒తగ్గ్ స్యాత్ ।
 స దే॒వానా॑గ్ం సా॒మ్యక్షే॑ ।
 త॒ల్పస॒ద్యం మా ప॑రా॒జేషీ॒తి త॒ల్పమా॑రు॒హ్యోద్ధా॑యేత్ ।
 న త॒ల్పస॒ద్యం ప॑రా॒జయ॑తే ।
 ఫ్లేంఖే॑ శగ్ంసతి ।
 మహో॑ వై ఫ్లేంఖః ।
 మహా॑స ఏ॒వాన్నా॒ద్యస్యా॑వరు॒ద్ధ్యై ।
 దే॒వాసు॒రాః సం॑య॒త్తా ఆ॒సన్న్ ।
 త ఆ॒దిత్యే॑ వ్యా॒యచ్ఛ॑ంత ।
 తం దే॒వాః స॑మ॒జయ॑న్న్ ॥ 49 ॥

బ్రా॒హ్మణా॑శ్చ శూ॒ద్రాశ్చ॑ చ॒ర్మక॑ర్తే వ్యా॒యచ్ఛే॑తే ।
 దై॒వ్యో వై వర్ణో॑ బ్రా॒హ్మణః॑ ।

అను॒ర్యః శూ॒ద్రః |
 ఇ॒మే॒౨రా॒ధ్ను॒రి॒మే సు॒భూ॒తమ॑క్ర॒న్నిత్య॑న్యత॒రో బ్రూ॑యాత్ |
 ఇ॒మ ఉ॑ద్వా॒సీకా॒రిణ ఇ॒మే దు॑ర్భూ॒తమ॑క్ర॒న్నిత్య॑న్యత॒రః |
 యదే॒వైషా॑గ్ం సు॒కృ॒తం యా రా॒ద్ధిః |
 తదన్యత॒రో॒౨భి॒శ్రీణా॒తి |
 యదే॒వైషా॑ం దు॒ష్కృ॒తం యా॒౨రా॒ద్ధిః |
 తదన్యత॒రో॒౨ప॑హంతి |
 బ్రా॒హ్మణః సంజ॑యతి |
 అ॒ము॒మే॒వాది॑త్యం బ్రా॒తృ॑వ్యస్య సం వి॒ందంతే॑ || 50 ||

భవ॑తి భవ॑తి క్రియతే పు॒రుషో
 జయ॑త్యజయంజయత్యే॒కం చ || 6 ||

ఉ॒ద్ధన్య॑మా॒నం న॒వైతా॑ని స॒ంతతి॑రేకవి॒గ్ంశ
 ఏ॒షో॒౨ప్ర॑తిష్ఠాం ప్ర॒జాప॑తిర్వృత్త॒ష్టట్ || 6 ||

ఉ॒ద్ధన్య॑మా॒నగ్ం శోచి॑ష్కే॒శో॒౨గ్నే స॒పత్నా॑నతిగ్రా॒హ్య
 వైశ్వ॑దే॒వమా॑లభంతే పంచా॒శత్ || 50 ||

ఉ॒ద్ధన్య॑మా॒నగ్ం సం వి॒ందంతే॑ ||

|| హ॑రిః ఓ(3)ం ||

|| ఇతి కృష్ణయజుర్వేదీయ తైత్తిరీయ బ్రాహ్మణే ప్రథమాష్టకే ద్వితీయః ప్రశ్నః సమాప్తః ||